

6 клас.

Урок №27

Тема: Основні форми рельєфу Землі. Рівнини.

Мета: поглибити та систематизувати знання про форми рельєфу земної поверхні; сформувати знання про рівнини та їх класифікацію; розвивати вміння та навички роботи з картами атласу, контурними картами; колективної творчості та взаємодопомоги; виховувати інтерес до географії.

Тип уроку: комбінований. Урок за технологією зустрічних зусиль.

Обладнання: фізична карта півкуль, фізична карта України, мультимедійна презентація, завдання, атласи, контурні карти, підручник.

Хід уроку.

I Початок уроку – «Розминка».

1 «Інтелектуальна розминка».

1. Внутрішня будова Землі складається з....(ядро,мантія, земна кора)
2. Що називають літосферою?
3. Назвіть процеси, що належать до внутрішніх?
- 4.Назвіть процеси, що належать до зовнішніх?
- 5.Що таке вивітрювання?
- 6.Які види вивітрювання вам відомі?

II Контрольно – підготовчий етап .

1 «Згоден - не згоден».

1. Чи згодні ви,що земна кора не рухається? (причина руху земної кори – переміщення речовини мантії, зумовлені внутрішньою енергією Землі.)
2. Чи згодні ви,що місця сходження або зіткнення літосферних плит, де землетруси стаються найчастіше назвали сейсмічними поясами?
3. Чи згодні ви,що земна поверхня формується під дією тільки зовнішніх процесів?
4. Чи згодні ви,що рельєф - сукупність нерівностей земної поверхні?

III «Виклик» (постановка навчальної мети)

Майже з дитинства ви помітили, що поверхня землі нерівна. На ній є підйоми і спуски, горби і балки. Що це таке ,як вони утворюються? Природа, яку ми бачимо навколо, здається нам вічною , але насправді це не так. Поверхня Землі протягом всієї історії неодноразово змінювалася. На попередніх уроках теми «Літосфера» ми вивчали внутрішні та зовнішні процеси , що змінюють земну поверхню або рельєф. Це поняття для вас не нове,ви з ним знайомилися в 5 класі на уроках природознавства. Сьогодні ми доповнимо знання.

Тема нашого уроку: Основні форми рельєфу Землі. Рівнини.

Як ви гадаєте, що ми будемо робити на уроці?

Сьогодні на уроці ми з вами повинні: поглибити та систематизувати знання про форми рельєфу земної поверхні;

сформувати знання про рівнини та їх класифікацію;

розвивати вміння та навички роботи з картами атласу, контурними картами;

навчитися бачити прекрасне у звичайному.

Яка краса є в природі.

Безкраї рівнини і гори.

Світ такий – мереживо казкове!

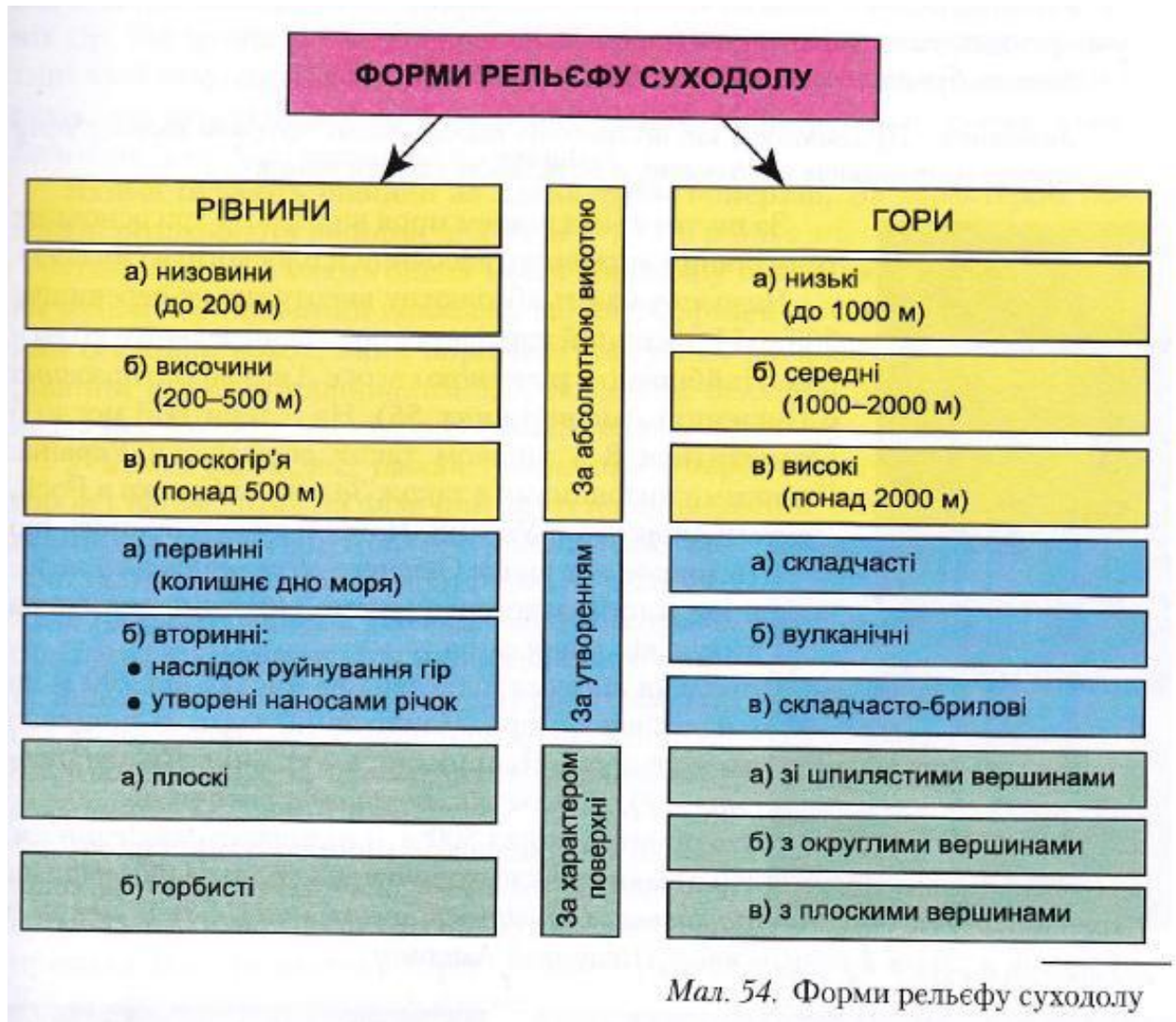
Світ такий – ні краю, ні кінця!

IV «Співтворчість» як етап уроку.

3 слайд. Рельєф – сукупність форм земної поверхні, утворених під дією внутрішніх та зовнішніх процесів.

4 сл. схема «Форми рельєфу».

5 сл.

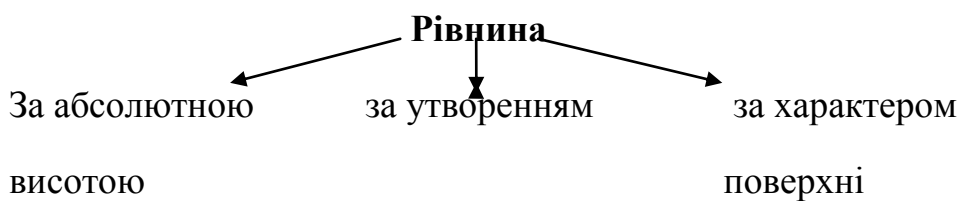

6сл. Основні форми рельєфу земної поверхні. Мал..71 підручник Ст. 96.

7сл. Поняття «рівнина» підручник ст..96

8 сл. «Кластер»

Класифікація рівнин .

10сл. Класифікація рівнин за абсолютною висотою:

Низовини (до 200 м.)

Височини (200 – 500 м.)

Плоскогір'я (понад 500 м.)

11 сл. Мал. Відмінності рівнин за висотою.

Мал. 56. Відмінності рівнин за висотою

12 слайд.

Низовини мають абсолютну висоту, що не перевищує 200 м. На фізичній карті вони забарвлені зеленим кольором. Найбільшою рівниною світу є Амазонська низовина у Південній Америці, площа якої складає понад 5 млн. км². На її території могло б розміститися більш, ніж 8 таких держав, як Україна. Великими низовинами також є Західносибірська в Росії, Причорноморська в Україні. Найбільшою рівниною, що лежить нижче рівня Океану є Прикаспійська низовина в Росії та Казахстані. Окремі її точки мають відмітки на 28 м нижче рівня моря. Площа низовини втричі менша за територію нашої держави.

13 слайд.

Поверхня височин піднесена на висоту від 200 м до 500 м над рівнем моря. На фізичній карті вони позначені жовтим кольором. Наприклад, це Придніпровська, Подільська, Волинська височини в Україні.

14 слайд.

Якщо рівнина досягає абсолютної висоти 500 м та більше, її називають плоскогір'ям. На фізичній карті плоскогір'я забарвлені світло-коричневим кольором. Найбільшими плоскогір'ями світу є Аравійське, Середньосибірське та Декан в Євразії, а також Бразильське у Південній Америці.

15 слайд. *Класифікація рівнин за утворенням.*

Первинні (колишнє дно моря)

Вторинні (наслідок руйнування гір, утворені наносами річок)

16 слайд Рівнини формуються по-різному. Залежно від цього їх поділяють на первинні і вторинні.

Первинні рівнини є колишніми ділянками морського дна, які піднялися і стали суходолом внаслідок вікових вертикальних рухів літосфери. Їх поверхня вирівняна і складена морськими відкладами. До них належать Причорноморська, Прикаспійська, Західносибірська рівнини.

17 слайд. Вторинні рівнини виникли на місці давніх гір, які зазнавали руйнування протягом сотень мільйонів років. Якщо дослідити будову земної кори під ними, то на певних глибинах можна знайти складки – залишки колишніх гір. Так виникла Східноєвропейська рівнина, на південно-західній частині якої знаходиться Україна, або Казахський дрібносопковик. Деякі вторинні рівнини складені наносами річок, які відкладалися сотні мільйонів років. Наприклад, це Амазонська, Індогогангська, Месопотамська низовини.

18 слайд. *Класифікація рівнин за характером поверхні.*

Плоскі

Горбисті

19 слайд. Рівнини видаються повністю вирівняними лише на перший погляд. На справді, поверхня рівнин достатньо складна й різноманітна завдяки будові земної кори та роботі зовнішніх процесів. За характером поверхні розрізняють рівнини плоскі та горбисті.

Плоскі рівнини мають більш-менш вирівняну поверхню. Вивчення будови земної кори під ними показало, що платформа в цих місцях має потужний осадовий чохол, який вирівнює поверхню. На фізичній карті плоскі рівнини показані однорідним забарвленням, що свідчить про те, що висоти мало коливаються. Наприклад, Західносибірська рівнина.

Горбисті рівнини мають достатньо нерівну поверхню. В їх межах виділяються окремі височини та низовини, пагорби та пасма. Тому на фізичній карті вони позначені різними кольорами: зелені відтінки чергуються з жовтими. Дослідження довели, що кристалічний фундамент платформ, на яких лежать горбисті рівнини, в окремих місцях близько підходить до поверхні й виникають височини. В інших місцях від глибоко занурюється під осадовий чохол. Там утворилися низовини. Горбистою рівниною є наприклад Східноєвропейська.

До припіднятих рівнин із плоскою або хвилястою поверхнею, відділеної схилами або уступами від більш низьких сусідніх територій, нерідко застосовують термін плато (з французької – плоский).

Завдання « Вгадай за описом».

Визначте, в якому описі розповідь про плоску, а в якому про горбисту рівнину.

1. Будинок стояв на височині, і з вікна відкривався чудовий краєвид на широку рівнину. Попереду під гіркою відливала сріблом річка, а за нею на невеликому горбі виднілося село в оточенні гаю. Праворуч виразно виділялися на горизонті два села — одно за другим. Від них ішов великий пологий спуск до річки. Зліва поринали вдалину пагорбки, порослі лісом.

2. Перед очима подорожніх розстелялася широка, безмежна рівнина, перехоплена пасмом горбів. Тиснучись і виглядаючи один з-за одного, ці горби зливаються у височину, яка тягнеться праворуч від дороги до самого горизонту і зникає в ліловій долині: їдеш-їдеш і ніяк не добереш, де вона починається і де кінчається. Сонце вже виглянуло і тихо, без метушні, взялося за свою роботу. Спочатку далеко попереду поповзла по землі широка яскраво-жовта смуга; за хвилину така сама смуга засвітилася трохи ближче, поповзла праворуч й охопила горби, і раптом вся рівнина скинула з себе ранкову півтінь, усміхнулася і заблискотіла росю.

20 слайд. « Міні- практикум»

Практична робота №3

Позначення на к.к. рівнин : Амазонська, Східноєвропейська, Західносибірська. Плоскогір'я : Середньосибірське, Бразильське.

21 -22 сл. Робота з фізичною картою України.

«Лови помилку».

Рельєф – сукупність форм земної поверхні, утворених під дією зовнішніх процесів. На материках основними формами рельєфу є тільки рівнини.

Класифікують рівнини за характером поверхні. За висотою рівнини поділяються на височини й плоскогір'я. Найбільша за площею

Прикаспійська низовина. Великі низовини в Україні – Придніпровська, Причорноморська, Поліська.

« Третій зайвий»

1.Гімалаї, Східноєвропейська, Придніпровська.

2. Амазонська, Бразильське, Карпати.

3.Уральські,Памір, Причорноморська.

Завдання «Вгадай за описом рельєфу область України».

1. Територія області займає Придніпровську низовину. Поверхня рівнинна, що має похил на південний захід. У північно-східній частині виділяється Полтавська рівнина.

2. Поверхня області являє собою хвилясту рівнину, розчленовану річковими долинами і балками. Більша частина території лежить у межах Придніпровської низовини. На півночі області заходять відроги Середньоросійської височини, а на південному сході – відроги Донецької височини.

V Рефлексія. (осмислення результатів роботи, оцінювання, участь у розробці домашнього завдання)

«Повернення до початку».

Діти, згадайте будь ласка, які цілі ми ставили на початку уроку? Чи досягли ми їх на уроці?

23 слайд.

На уроці я дізнався, навчився ...

Найбільший мій успіх – це ...

Найбільші труднощі я відчув ...

Я не вмів, а тепер умію...

24 слайд.

Домашнє завдання.

Опрацювати & 27

Позначити на к.к. рівнини України.

Скласти кросворд на тему: «Рівнини світу».

Завдання « Вгадай за описом».

Визначте, в якому описі розповідь про плоску, а в якому про горбисту рівнину.

1. Будинок стояв на височині, і з вікна відкривався чудовий краєвид на широку рівнину. Попереду під гіркою відливала сріблом річка, а за нею на невеликому горбі виднілося село в оточенні гаю. Праворуч виразно виділялися на горизонті два села — одно за другим. Від них ішов великий пологий спуск до річки. Зліва поринали вдалину пагорбки, порослі лісом.

2. Перед очима подорожніх розстелялася широка, безмежна рівнина, перехоплена пасмом горбів. Тиснучись і виглядаючи один з-за одного, ці горби зливаються у височину, яка тягнеться праворуч від дороги до самого горизонту і зникає в ліловій долині: їдеш-їдеш і ніяк не добереш, де вона починається і де кінчається. Сонце вже виглянуло і тихо, без метушні, взялося за свою роботу. Спочатку далеко попереду поповзла по землі широка яскраво-жовта смуга; за хвилину така сама смуга засвітилася трохи ближче, поповзла праворуч й охопила горби, і раптом вся рівнина скинула з себе ранкову півтінь, усміхнулася і заблискотіла росю.

Завдання « Вгадай за описом».

Визначте, в якому описі розповідь про плоску, а в якому про горбисту рівнину.

1. Будинок стояв на височині, і з вікна відкривався чудовий краєвид на широку рівнину. Попереду під гіркою відливала сріблом річка, а за нею на невеликому горбі виднілося село в оточенні гаю. Праворуч виразно виділялися на горизонті два села — одно за другим. Від них ішов великий пологий спуск до річки. Зліва поринали вдалину пагорбки, порослі лісом.

2. Перед очима подорожніх розстелялася широка, безмежна рівнина, перехоплена пасмом горбів. Тиснучись і виглядаючи один з-за одного, ці горби зливаються у височину, яка тягнеться праворуч від дороги до самого горизонту і зникає в ліловій долині: їдеш-їдеш і ніяк не добереш, де вона починається і де кінчається. Сонце вже виглянуло і тихо, без метушні, взялося за свою роботу. Спочатку далеко попереду поповзла по землі широка яскраво-жовта смуга; за хвилину така сама смуга засвітилася трохи ближче, поповзла праворуч й охопила горби, і раптом вся рівнина скинула з себе ранкову півтінь, усміхнулася і заблискотіла росю.

«Лови помилку».

Рельєф – сукупність форм земної поверхні, утворених під дією зовнішніх процесів. На материках основними формами рельєфу є тільки рівнини. Класифікують рівнини за характером поверхні. За висотою рівнини поділяються на височини й плоскогір'я. Найбільша за площею Прикаспійська низовина. Великі низовини в Україні – Придніпровська, Причорноморська, Поліська.

«Лови помилку».

Рельєф – сукупність форм земної поверхні, утворених під дією зовнішніх процесів. На материках основними формами рельєфу є тільки рівнини. Класифікують рівнини за характером поверхні. За висотою рівнини поділяються на височини й плоскогір'я. Найбільша за площею Прикаспійська низовина. Великі низовини в Україні – Придніпровська, Причорноморська, Поліська.

«Лови помилку».

Рельєф – сукупність форм земної поверхні, утворених під дією зовнішніх процесів. На материках основними формами рельєфу є тільки рівнини. Класифікують рівнини за характером поверхні. За висотою рівнини поділяються на височини й плоскогір'я. Найбільша за площею Прикаспійська низовина. Великі низовини в Україні – Придніпровська, Причорноморська, Поліська.

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКУ

Найбільші рівнини світу

Рівнина	Материк	Площа, млн. км ²
Амазонська низовина	Південна Америка	5,2
Руська (Східноєвропейська) рівнина	Євразія	3,9
Середньосибірське плоскогір'я	Євразія	3,5
Аравійське плоскогір'я	Євразія	2,3
Західносибірська низовина	Євразія	2,1
Ла-Платська низовина	Південна Америка	1,9
Великі рівнини	Північна Америка	1,2
Бразильське плоскогір'я	Південна Америка	1,1
Індо-Гангська низовина	Євразія	1,0
Плоскогір'я Декан	Євразія	1,0

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКУ

Найбільші рівнини світу

Рівнина	Материк	Площа, млн. км ²
Амазонська низовина	Південна Америка	5,2
Руська (Східноєвропейська) рівнина	Євразія	3,9
Середньосибірське плоскогір'я	Євразія	3,5
Аравійське плоскогір'я	Євразія	2,3
Західносибірська низовина	Євразія	2,1
Ла-Платська низовина	Південна Америка	1,9
Великі рівнини	Північна Америка	1,2
Бразильське плоскогір'я	Південна Америка	1,1
Індо-Гангська низовина	Євразія	1,0
Плоскогір'я Декан	Євразія	1,0

